

Posudek školitelky
k diplomové práci „Vyhoštění v mezinárodním právu“
předložené Gabrielou Kolaříkovou

K tématu práce:

Předložená diplomová práce v rozsahu 55 stran čistého textu se zabývá tématem vyhoštění v mezinárodním právu.

Autorka se v práci zaměřila na problematiku vyhoštění, tedy otázku poměrně zásadní pro suverénní stát. Jak má stát zacházet s cizinci, které na svém území již nechce? Od původního pojetí, kdy stát nemusel brát větší ohledy na to, jak s takovými cizinci zacházet, máme dnes úpravu postavení takovýchto osob. Nikoli podrobnou a vyčerpávající, ale přesto jim přisuzující řadu práv. O komplexní úpravu se snaží Komise pro mezinárodní právo, ale její snaha se může lehko stát pouhým přáním, právě kvůli obtížnosti tématu a jeho vztahu k pojetí státu. Každopádně vidíme snahu o posun daného tématu směrem k jeho úpravě. Jde tedy o téma navýsost aktuální.

Téma již bylo do určité míry v českém kontextu zpracováno, byť se jednalo o práci diplomovou, resp. rigorózní. Jinak není takto zaměřená česky psaná literatura k dispozici žádná. Jde tedy stále o téma do značné míry nové. Diplomantka svoji práci také zaměřila na vybrané problémy, kterým nebyla ve větší hloubce v předchozích kvalifikačních pracích na naší fakultě věnována pozornost.

Autorka také zpracovala určitá témata, která považovala za důležitá s ohledem na svoje působení v praxi; výběr témat sice považuji za užší, ale zároveň za logický a zdůvodněný. Škoda nicméně, že se nevěnovala procesním aspektům, jde o téma téměř nezpracované a také velmi zajímavé.

Ke zpracování tématu:

Práce je členěna do úvodu, šesti částí a závěru. Včleněn je obsah a seznam použité literatury. Práce je zpracována s využitím primárních i sekundárních pramenů zdrojů, autorka vhodně využívá judikatury.

Diplomantka v úvodu hovoří o velice zajímavých výzkumných otázkách. Chce zhodnotit, zda úprava, kterou navrhuje Komise pro mezinárodní právo pro jednotlivé oblasti, je dostatečná a efektivní. Chce také posoudit, zda se Komisí navrhovaná úprava přiklání k jedné či druhé straně, ke státu, či k jednotlivci. V práci si na tyto otázky postupně odpovídá.

Metodou, kterou zvolila, je metoda popisná, analytická a komparativní.

K obsahu práce:

Práce je zajímavá a velmi čtivá.

Autorka již v úvodu vystihuje základní otázku celé práce, a to, jaká by měla být úprava, aby byla vyvážená na jedné straně pro stát, který by měl mít za určitých (a kterých?) okolností právo vyhostit osobu ze svého území, a na druhé straně pro cizince, který by měl či mohl být vyhošťován.

V první kapitole, která je zaměřena na zkoumaný problém (tedy kapitola označením třetí), se diplomantka věnuje kontextem práce a teoretickými východisky, zajímavý je historický exkurs. Zde se také zabývá případem Mezinárodního soudního dvora ve věci Diallo (Guinea v Demokratická republika Kongo).

V další kapitole autorka vymezuje pojmy.

V kapitole třetí, čtvrté a páté (tedy páté, šesté a sedmé) se věnuje tématu vyhoštění do hloubky. Zaměřuje se na vybrané problémy, a to na otázku limitů státu a) vyhostit osoby hromadně a b) vyhostit osoby v případě, že mají na jeho území vytvořený rodinný život a c) vyhostit vlastní občany.

Závěrem shrnuje svá zjištění.

V klíčových kapitolách autorka zpracuje a analyzuje dílčí podklady, které pak srovná s prací Komise. Tato její zjištění jsou zajímavá a ukazují na schopnost autorky zpracovat téma a zhodnotit jej. Zároveň ale musím zdůraznit, že každá z těchto kapitol by vydala na vlastní publikaci, a autorka tak ne vždy držela čistou linii hlubokého analytického zkoumání, kupříkladu u kapitoly věnované hromadnému vyhoštění se jí vzdala ve prospěch krátkého historického exkursu atd.

Závěr:

Autorka prokazuje velmi dobrou znalost dokumentů a literatury. Předložená práce zcela naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci, je dobře zpracovaná, napsána odborným jazykem, vybavena poznámkovým aparátem a seznamem literatury. Práci proto doporučuji k obhajobě a předběžně, s výhradou průběhu obhajoby, ji hodnotím jako výbornou. Oceňuji, že si autorka vybrala téma, které je zatím – zejména v české – literatuře málo zpracované.

V ústní obhajobě pak navrhuji jako možná témata, na která by se mohla diplomantka zaměřit, následující:

Vím, že se autorka nevěnovala otázce toho, kdy stát cizince vyhostit může. Nicméně přesto položím otázku, která je zaměřena právě na to. Ve světle událostí na Ukrajině a Krymu, kterých jsme byli zprostředkovanými svědky, ve světle prohlášení příslušných ruských autorit (ohledně obrany ruskojazyčného obyvatelstva mimo území Ruské federace), není možné považovat každou ruskojazyčnou osobu (anebo osobu ruského občanství) za hrozbu pro bezpečnost státu? Není chování Ruska důvodem pro to, aby státy vůči jeho občanům přijali opatření, kupříkladu vyhoštění? Takto postavená otázka posouvá v určitém smyslu vyhoštění směrem od ochrany lidských práv k suverenitě státu. Je tento posun zdánlivý?

V Praze dne 15. 5. 2014

JUDr. Věra Honusková, Ph.D.